

Nro. 41.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Május 22-ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Két vagy harmadfél esztendővel ennekelötte, az itt fekvő Csász. Kir. Artilléria Corpusnak igen híres és nevezetes Obristlajtinántja Baró V é g á, a' ki szép matematikai 's mechanikát tárgyazó talalmányai, és azokról irt igen tudós munkai által magának halhatatlan nevet szerzett, Bécs városa és N u f z d o r f falu közt a' Duna partjánál halva, és minden köntöseiből ki vetkeztetve taláztatott. Sokan úgy vélekedtek felőle, hogy ő vagy történetből esett a' Dunába, vagy maga ölte magát abba bé. E' napokban a' meg holt Obristlajtinánt egyik kedves tiszt barátjához egy ember az ő ezüsthől való Málzstabsját, az az, mértékjét el ad.

ni vivén, egyszeribe reá esmért, és tudakozván az árulót, hol, mikor, és kitől kapta volna ő azt, ez meg némúlt, ábrázajában meg halványodott, és se jót, se rosszat nem tudott felelni; melly miatt, mint gyanus személyt, mingyárt az Előjárók kezébe adatta, a' ki szoros kérdőre vonatztatván a' bíraktól, egyenesen meg vallotta, hogy ő B Vé-
gának, a' ki két ló vétele végett egy tsomó bankó czedulát zsebebe tett, loppá utánna menvén, a' városon kívül, félre helyen, egy hőtellel meg fojtotta, a' papiros pénzt tölle el vette, 's holt testét a' Duna vizébe vetette.

Német Ország.

Regensburg, Május 7 kén. — „Az Orosz Császár' itt lévő Ministere Klüffel ur, Udvara rendeléséből egy fontos Jelentést terjesztett a' Diéta eleibe Frantzia nyelven, a' mellynek ez a' foglalata: — „

„Ő Császári Felsőháznak az a' történet, a' mely ném régen a' Bádeni Választó Fejedelem' Státusai-
ban elő fordúlt, 's a' mellynek kimenetele oly keserves vala, leg nagyobb szívbeli fájdalmat okozott. Leg mélyebb kedvetlenséggel kéntelenítette ő Felsége a' Német Birodalom tsendessé-
gének 's ezen Birodalom' földje függetlenségének megsértését szemlélni, a' melly által annyival is inkább megilletődött, midőn tellyességgel nem gondolhatta volna, hogy egy Hatalmasság, a' melly ezen Birodalom' állapotja' végső elintéztetésének elzközlését az Orosz Birodalom' társaságában magára vállalta, 's magát arra kötelezte vala, hogy a' Német Birodalom javának és tsendessé-
gének megmaradásán, éppen úgy dolgozni fog mint az Orosz Birodalom, a' nemzeteknek törvényeiktől, 's tsak

a' minsp magára válalt kötelességétől, ennyire el-
 távozhasson. Szükségtelen lenne azon szomorú
 következtetések felől az Országgyűlést figyelmetessé
 tenni, a' mellyek abból háramolhatnának a' Biro-
 dalomra, ha az ilyen erőszakos tselekedetek, a'
 mellyeknek mostanában első és egygyetlenegy pél-
 dájak adódott, halgatással mellőzteinének-el. A'
 Császár, mind ezeknek megfontolások által felin-
 dítatván, mint a' Német Birodalom Konstituzió-
 jának kezelle 's közbenjárója szent kötelességének
 esméri lenni, egy az ország' bátorságát ily erős-
 sen meglértő tselekedet ellen protestálni. Az effé-
 le tselekedetekből jövődöre következhető szomo-
 rú kinézetek által méltó nyughatatlanságra indít-
 tatván, leg kisebb késedelm nélkül tudtára adatta
 ő Cs. F. ge a' maga Párisban lévő Agense által
 az Első Konzúlnak azt, hogy ezen történetet mi-
 némű indulattal értette és vette legyen. Meg van
 győződve ő F. ge a' felől, hogy a' Német Rendek'
 Gyűlése a' maga Fejével egyetemben, az ő F. ge
 ezen tekintetben való méltó nyughatatlanságát 's
 tett lépését helybehagyván, magokat egygyesült
 erővel haladék nélkül ő Felségével öszszetsátólják,
 és igaffágos ellenmondásaikat minden idővelzés
 nélkül a' Frantzia Országglószék eleibe botsátják,
 hogy ezt mind azoknak a' dolgoknak elkövetésire
 rá vehessék, a' mit a' Német Birodalom' megbán-
 tatott méltósága, 's bátorságának megmaradása,
 jövődöre nézve megkivánnak." — (Ez a' Protes-
 tatzió, már minden Német Birodalom béli Ujság-
 levelekben kihirdettetett).

Frantzia Respublika.

Páris Május 2-kán. — Folytatása azok-
 nak a' beszédeknek, a' mellyekre a' Tribunatusban

az Első Konzulnak Császárrá lejendő tétetődését illető törvényprojektom alkalmazhatóságot szolgáltatott, és a' mellyeknek egy részét mi ma egy hete a' Magy. Kurir Olvasóival közlöttük. A' projektáló Cü r è e után S i m e o n állott fel: — „

„Eléggé meggyőződhattünk, így mond, négy évtendőig való tapasztalásaink által a' felől, mely ártalmas következései légyenek a' sok, és mely hasznos az egy főből álló országglás' módjának. Füllünk kerefztül szemünkkel a' Historián, meglátjuk, hogy több főkből álló Országglás' módját csak kisdud nemzeteknél találunk. A' felállandó örökös Országglás, mindent jóvá, és erőss lábra tetzen: így seregeink sem fognak tartani attól, hogy eljöhet az a' nap, mellyen a' Nagy Sándor' Hadnagyai egymás között meghasonlanak, &c.

Hasonló hangon beszéllettek ezen ülésben, April. utolsó napján, sok más tagok. Végezetre a' S a v o i e - R o l l i n javaslására 13 tagok nevezettek ki, hogy Commiffiót formálván, azon napok alatt, míg a' neveiket felirt Tribúnusok a' feltett tárgy eránt beszédeket tartanának, a' dolgot rendbe szedgyék; a' mellyel az ülés más napra halasztatott.

Május 1. ső napján véghetetlen halgatók töltötték vala el a' Tribunátus' tanátsházának karjait és minden zegzugait. Az Elölülő 2 óra tájban megszóllalván, ezt mondotta: Polgár C a r n o t egyedül lévén a' ki magát a' projektom ellen való bezzéllésre béirta, a' sor ötetilleti — a' melyet hallván C a r n o t, felállott, és kibeszéllte, a' mi a' szíven feküdt: — „

„Több Orátorok, a' kik előttem beszéllettek, ellenvetéseket tettek magoknak az egy familiában

való örökös országlói méltóság eránt, és meg is feleltek magoknak: hanem én is akarok még az ő szavaikhoz némely megjegyzéseket adni. A' halgatás illetlen volna mostanában az én gondolkodásom' módjához, mellyet ezen egész revoluzió alatt ki nyilatkoztattam. Távol légyen, hogy meg tagadjam Bonapártétól a' Frantzia nemzet' háládatosságához való jussát. Ne vettünk volna tölle egyebet, tsak az egy Polgári Törvényes könyvet: tsak ez az egy jótemény is megérdemelné egész háládatosságunkat. Hanem következik - é ebből a', hogy mi néki a' szabadságnak, a' mi legkedvesebb kintsünknek feláldozásával tartozunk? Ennek lerontása nem a' maga önnön munkájának semmivé való tevése - é? Midőn Bonaparte a' Konzúlságra emeltetett, jól lehetett észre venni azt, hogy néki mint már a' Status' fejének, vóltak olyan tartalék gondolatai, a' mellyek sokkal nagyobb változásokra mutattak, mint a' milyenek történtek vala. Sok egyedüluralkodói intézetek állítottak a' Respublikaiaknak helyekbe: hanem még akkor nem adódott alkalmatosság az örökség szerént való hatalomtól való félelemre. Végezetre a' hóltig tartó Konzúlság projektáltatott; én ez ellen voksoltam: ma az örököség ellen voksolok. Azonban, alája lévén hazám' törvényeinek vettette, én azon szempillantattól fogva, hogy a' nemzet a' Hatalomnak a' Bonaparte familiában való megörökösödését kikiáltja, első leszek a' ki a' törvényeknek hódolván, magamat a' Konstituzió szerént való új Dynastiának (szabad uraságnak) alája botsátom, &c. &c. — Itt keresztül ment Exdirektor Carnot a' Romaiakon kezdve le mostanig a' külömbkülömb Dynastakon, Calligulákon, Vespasianusokon,

Commodusokon, és többeken, 's minekutánna mind ezekről a' felvett tárgyhoz alkalmaztatott módon befejezett volna, lejött ismét a' Fr. Respublika' idejére: — „

Leg szerentsésebb győzedelmeink között sem fundálhattuk meg, (ezt vethezné ugymond valaki ellenem) respublikai intézeteinket áthatatosan; valahány féle próbát a' revoluzió alatt tettünk, mind semmivé lett. Én pedig azt kérdem, hogy magok ezek az intézetek önnön magokban voltak é ennek az oka, vagy azok a' szerentsétlen környülállások, a' mellyek között megprobáltattak. A' szabadság' helyreálltatására csak az Amiensi Kötés után lett volna egy kedvező környülállás. Tsak ekkór, a' tsendellégnek helyreállásával reménlhetők, hogy azt állandóvá tehetjük. Bonaparte esküvéssel lekötelezte magát annak védelmezésére. Midőn ő azt nekünk megszerezte, hozzá hasonlíthatatlan dicsőfféget szerzett magának: most e' helyett egy örökség szeréat való tulajdont akar magának tsinálni Frantzia Országból. Hasznos lesz-e ez neki magának? én nem gondolom. A' helyett, hogy az egygyesült Amérika' példáját hasznunkra kívánnók fordítani, inkább megszűre távozunk a' szabadságtól. Lehet talám, hogy azt veti valaki ellenem, hogy a' népnek közönséges akarata ez, és hogy az országnak minden részéről bé érkező kívánságnak tárgyak. A' gondolkodást megfojtotta a' félelem. A' nyomtatás béli szabadságnak közöttünk lett semmivé való tétetődése miatt senki ki nem meri a' leg betsületesebb irásban nyilatkoztatni gondolátját. Hát a' külső Hatalmaságok megesmérik-e a' Bonaparte' Császárságát, ha szíjaten mi megadjuk is azt neki? Vagy

pedig csak ránk nézve Császár ő, és másokra nézve Első Konzul fog maradni? &c.“

Ugy itélnek, hogy a' sokak között, a' kik Carnot' beszédire feleltek, leg fontosabban felelt Carion Nizas nevű Tribunus. Mi az ő hosszú beszédjének csak a' következő bérekelztő részletekét tehetjük most ide: — „

„Azt teszi fel az Orátor (Carnot), hogy az a' dolog, a' mi itt a' nép' egy szívvvel lélekkel való kívánságának neveztetik, csak a' Konzul' kabinetumában formálódott új projektom volna. Mely kevéllé esméri ő az Első Konzul' gondolkodásának módját! Ő nem tudja azt, hogy az Első Konzul mindenkor ellenzője volt annak, a' mit a' nép mostan közönséges megegygyezéssel kíván, Nem tudja, hogy mi, négy ezteendőktől fogva mintegy az Első Konzul ellen való öszszeesküvéssel dolgozunk ezen boldogító projektomnak végrehajtásán.“ — Itt egy anekdotát is elő beszélt Carion Nizas szavainak támogatására: — „Egy alkalmatossággal, úgy mond, így szollott egy egoista az Első Konzulnak: Vesd ki az elmédből a' revoluzióból következő veszélyeken való buszkodást; a' revoluzió kedves dolog lehet előtted; a' tsinálta azt a' póltzot, a' mellyen ülsz. Mit felelt az Első Konzul: Bár tettzett volna az egeknek, hogy soha se történnyen a' revoluzió! bár meg ne esmérte volna Európa soha a' nevemet; nem lettek volna ily sok ezer szerentsétlenek! — „Fellehet-é, mond Carrion Nizas, egy ilyen érzékenységű emberről tennünk, hogy a' népet azon sok ezer nyilatkozatásoknak hozzá való küldésire ingerelje, a' mellyeknek még a' Moniteurben való kihirdettetések is megültotta.,,

„A' mi a' nyomtatásbéli szabadságnak határok közzé lett szorittatását illeti, ezen tekintetben azt kérdelem az Orátortól, hogy van-e Európában tsak egy Hatalmasság is, a' melly azt bősits határok közzé ne szorittatta volna? Melly sok pufftitást vitt már az ebbéli nagy szabadság véghez! Carnot azt hánnya, hogy ő a' hóltig tartó Konzulságnak is ellene szegerte magát; ő ezt megtselakedhetette, meg is tselokedte; még is meg nem háborittatott szabadsága és tsendellége; az ő tsendellégben és békeffégben való maradása, ditsőségére szolgál azon Orzáglószéknek, a' melly alatt az ólta élt. Ugyan ő egyedül, minnyájunk' kívánságának ellene szegerte magát, azonban tsendesen meghalgattatott, és ezentúl éppen olyan szabadságban és békeffégben fog élni, mint eddig. Önnön háznára fordithatja hibás tselokedeteit és szereptsétlenségeit. A' Demokratikai orzáglás alatt, ugyan ő számkivető is, számkivettett is volt: a' mostani orzáglásnak felállásától fogva ellenben leg tsendesebb szabadságban élte életét. Leg jobb alkalmatofsága néki volt, hogy a' különböző Orzáglásoknak módjaik felől itéletet tehessen. A' tapasztalás őtet is a' mi vélekedésünkre fogja még téríteni. —

„A' Császári hatalom (még ezek is a' Carrion Nizas szavai), a' melly a' mi mostani tanátskozásunk' tárgya, ezen öt fő részekben fog határozódni, u. m: — 1)r; a' tulajdonképpen való Császári hatalomban, t. i. a' tengeri és szárazon való fegyveres erőnek vezérlésében — 2)r, a' Konzuli felsőségben, az az, a' belső igazgatásnak és az ország külső függésének kormányozásában — 3)r, a' Censorialis foglalatofságokban, t. i. érdem-

tzimereknek, ditséreteknek, és meggyalázásnak, kiszolgáltatásokban — 4)r; a' religiói állapotra való figyelmezésben — és 5)r, a' Tribunatusi kötelességben, az az, a' nép' javának a' törvény-projektálás, vagy a' hibás törvény ellen való állás által történő előmozdításában. Ennek mind az ötnek meg kell lenni a' Császári hatalomban; különben nem lehet tökéletes: melyre nézve javaslom, hogy vizsgáljuk-meg, nem lesz-e tanácsos, hogy mi a' Tribúnusságról mienyájan lemondván, adjuk által foglalatosságunkat annak, a' kit a' Császári méltósággal felruházunk.“

P á r i s, Május' 5-kén. — A' Tribunatus e. h. 3-kán a' Bonaparte örökös Császársága felett való vetélkedéseket bérekeztette, az ezt tárgya-zó 3 tikkelyekből álló projektomot megerősítette, és a' Szenátushoz küldötte által. Ezen három tikkelyek így vagynak: — „

„1) Az Első Konzult Bonaparte Napoléont Frantziák' Császárjának ki kell kiáltani. — 2) A' Császári titulus és hatalom az ő férjfiui lineáján mennyen-le az első szülöttség' sora szerént. — 3) Minthogy az örökös Hatalom a' Konstituzió szerént felállott intézetekben változásokat von maga után, tehát az egyenlőségnek, szabadságnak, és a' nép' jussainak fenn kell tartódnai.

Az a' 4-ik gyalog regiment, mellynek Obesterévé Bonaparte József tétetődött, a' Boulognei táborból háládó levelét küldött az első Konzulnak azért, hogy ezen kegyességet vele közlötte. Ebben a' levélben a' többi közt így irt azon regimentbéli katonaság: „Nagy ditsőségére válik, ugymond, ezen seregnek, hogy attól fog az ellenséggel leendő tsatára vezetetni, a' kinck legnagyobb

kivánsága a' békefőgnek fenn tartásába és meg erősítésébe határozodik. — Kevés idő múlva meg fogja azt az ellenség tapasztalni, hogy azon békefőgget, mellyet Oberster Bonaparte Jósef velek kötött, büntetetlenül meg törni nem lehet.

A' 4 ik Majusi Párisi közönséges levelek azt hirdetik, hogy az első Conzulaak Francia Országgi Császárságra leendő eméltetéséről néhány Európai Fejedelmi udvaroknál meg tétetődött már a' jelentés, és hogy mind a' Császári palástról, mind a' Császárságra leendő koronáztatásról szóló intézetek már munkába vétetődtek. A' Fr. Császárságra való koronáztatás Aquisgranumba fog végbe vitetni. Ezek szerént egytzersmind Lombard ai Királyságra is fog koronáztatni. Az eddig való Status Tanácsokak Császári Tanácsokak nevezetével fognak éini. — Mostanában egy olly könyv adott Garantie nevezet alatt Párisban ki, mellyben azt igyekszik a' tudós iró meg mutatni, hogy a' Francia Császári örökös székek fel állitása a' rojalistákra, respublikánusokra, ind fferentistákra, a' nemzeti jószágokak vevőikre, a' Fr. armadiára, sőt az egész Európára nézve egy formán hasznos lehet.

Párisból Majus 4 ik napján. A' múlt Aprilisnek 25 ikán, a' megtartó és Status Tanácsoknak, a' törvénytévő Corpusnak, és a' Tribunatusnak nevezetesebb tagjai, a' St. Clou di kastélyban, az első Conzul előülése alatt titkos gyűllést tartottak, mellyben a' mint hallatik, a' végződött el, hogy az első Conzul Császári titulussal éllyen, és hogy Felségnek neveztesen ennekutánna; hogy az ő leg közelebb való successora Bonaparte Jósef (magának az első Conzulnak lemmi maradé-

ki nintsenek, és, mivel a' felesége magánál sokkal idősebb, reménység azokhoz nem is lehet) 3-ik Konzullá tétetődjön — hogy a' három Konzulok, úgymint, C a m b a c e r e s, L e b r ü n, és B o n a p a r t e J ó s e f felséges herczegeknek neveztessenek — hogy néhány Senatoriákból örökös Pairségek tétetődjenek — hogy a' megtartó Tanátsból Felső Parlamentum formáltassék, és hogy a' Tribunatus a' törvénytévő Corpussal öszve tsatoltassék — hogy a' négy elsőbb osztályos Generálisok, úgymint M a c d o n a l d, M a s s e n a, J o u r d a n és M e n o u, Feldmarsali rangra emeltessenek s. a. t. A' megtartó Tanátsnak azon gyűlésben jelen volt tagjai, a' magok, és a' jelen nem voltakak képeiben világossan megmondották, hogy ők, mint a' kik négy esztendővel eanekelőtte az utolsó Constitúciónak állandó fenn tartására magokat hittelle kötelezték, ezen nagy változást sem helybe nem hagyhatták, sem bé nem vehetik.

A' Párisi későbbi tudósításokból azt olvassuk, hogy ezen megtartó Tanáts is reá állott már arra, hogy a' Franczia Országi Császári méltóság a' B o n a p a r t é familiájára örököslen mennyen által. —

N a g y B r i t a n n i a.

A' 27-ik Aprilisi Londoni tudósítások szerint, a' Francziáktól el pártolt, 's rajtok diadalmaszkodott fekete Respublikának mostani fő kormányozója Generál D e s s a l i n e s, egy gyökeres hirdetményt tétetett a' Sz. Domokosi szigetbéli lakosok közt közönségesse, mellyben a' Francziáknak és a' Fr. névnek örököslen való gyűlölésére, és egyszersmind arra kötelezte önnön magát, hogy ő soha semmi ellenségeskedést nem fog a' szomszéd nemzetek el-

len indítani. Azon szigetbéli fekete lakosok még most is szörnyű kegyetlenséggel viseltetnek a' fehér lakosok eránt, és mindent, a' kit kezekre kerithetnek, a' Kézi Orvosokat, és allzony személyeket ki vévén, szörnyű halállal végsznek ki e' világból. — Magok közt is szakadás támadt a' fekete lakosok közt. D e f s a l i n e s azon van, hogy tellyes szabadságba éllyen azon sziget, és semmi tereméstől se függön. Ellenben C h r i s t o p h e l, és G e r a r d Mulatta az Angliai védelem alá igyekeznek azt adni.

E n g h i e u Francia Királyi herczeg gyászos halálának hire ki mondhatatlan szomorúságba meritette az Angliában tartózkodó Burbóniai házból valókat. Az Artéziai Gróf, a' ki a' mint előttünk tudva vagyon, most Monsieur nevet visel, maga el ment a' fent nevezett szerentsétlen herczeg attyához a' Burbóniai herczeghez, maga vitte meg azon szomorú újságot nékie, a' ki miagyárt szobájába zárkozván könyveszokogások közt siratta kedves fiának gyászos halálát. — Onnan C o n d é herczeghez ment Monsieur, 's illy szókkal lépett bé hozzája: „Jól tudja Kigyelmed, hogy én az én bátyámnak XVI. Lajosnak, testvér hűgornak, és sógor allzonyomeak szomorú végeket még most is gyászolom. Herczeg C o n d é miagyárt ezre vévén szavaiból hová és kire t zálozzon, beszédét felbe szakasztotta 's így szóllott: A z é n u n o k á m n i n t s t ö b b é, m á r n é k e m m i n d e n m a r a d é k n é l k ü l k e l l m e g h a l n o m. Azomban el ájúlt, és fél óra múlva is alig jött magához, és akkor is igen keervesen sirt s. a. t. Válmint a' Burbóniai házból valók, úgy

az Angliában tartózkodó Frantzia nemesek is mindnyájan gyász köntöst vettek önnön magokra.

O l a s z O r s z á g.

A' Frantzia roppant Respublika (vagy már eddig Frantzia Császári Birodalom) napkelet felé is 90 négyzetegü mértfölddel és 250000 lakosokkal szaporodott meg. A' Pármái, Piacenzai és Gvastaillai herczegségek Olaszországban, mellyek az utolsó herczeg halála után a' Fr. Respublika gondviselése alá vétetődtek, és a' melyről olly vélekedésben valának a' Politicusok, hogy azok a' Fels. Szárdiniai Királynak fognának pótolás gyanánt adattatni, most már a' Frantzia Respublikához ragasztódtak, egészen Frantzia lábra állitattak, és bizonyos Olztályokra osztatódtak fel. Frantzia Fő vezér Jourdan a' Piemonti volt herczegségnek fő kormányozója, azon tartományokban fekvő Frantzia katonaságnak vezérjévé Lesuire brigadiros Generalist tette. Azokat a' katonaságra rendelt ifjakat, a' kik az Olasz és Liguriai Respublikákból kiszökvén, eddig a' Pármái herczegségben tartózkodtak, a' Frantzia katonák megfogdosván, hazájokba küldötték.

Majlandból Aprilis 28-ikán. A' Hetruiai Királyné veszedelmes nyavalyában lenni mondatik, 's igen igen nehezen fog abból ki épülni. A' fia a' királyi herczeg sem leszen hosszú életű. Itt ugyan most is sok hadi készületek tétetnek: mindazáltal még is tsendességben van Olaszország.

A' múlt hónapnak közepe tájján illy értelmű hirdetményt tétetett az Olasz Respublika hadi ministerje Majlandban, 's egyebütt közönséggel: „Olasz Ország! Gyülekezzetek öszve sietséggel, hogy azon dicsőségben, mellyben

tsak olyanok vehettek részt ekkorig, a' kik az el-
 lenség előtt magokat mások felett megkülömböz-
 tették, ti is részesülhettek (az az, hogy ti is az
 első Præsicens testörző seregébe felvétetődjete.)
 Semmi hadi vitézséget nem kívánnak tőletek. Ele-
 ve meg vagyunk mi arról győztetve, hogy ti
 minden előfordulható történetekben az Olasz ne-
 vezetre méltókká fogjátok magatokat tenni. Nagy
 számmal találhatnak a' ti polgártársaitok között
 olyanok, a' kik az igaz ügyért való viadalban ma-
 gokat meg fogják különböztetni. Az Olasz Res-
 publika zászlói, Európának leg távolabb lévő pont-
 jain, Olasz Országának végső határain, az Adria-
 tikumi és Közép tengereknek partjain, a' Britan-
 niai szigeteknek szemek láttára lobogai fognak,
 egyéb hadi seregeink pedig, a' Respublika kebelé-
 ben a' köztsendességnek, bátorságnak, és jó rend-
 nek fenntartásában foglalatoskodnak. — Olasz if-
 jak, arra vagytok ti ki rendeltetve, hogy azt a'
 nagy hőst, a' ki a' ti dicső őseiteknek nyomdo-
 kába titeket vissza fog vezetni; a' ki a' ti hazá-
 toknak fundamentumát megvetette; a' ki másod-
 szor is vissza nyerte azt; és a' ki azt a' ti számo-
 tokra meg fogja tartani, közelebről követhetteitek.
 Melly sok indító okotok van tinéktek a' ti haza-
 fiúi buzgóságtoknak feltüzesítésére, annak a' nagy
 hadi vezérnek szemei előtt, a' kihez hasonlót sem-
 mi századbéli történet dolgoknak könyvei nem mu-
 tathatnak s. a. t."

O r o l z B i r o d a l o m.

A' keresztény türedelemben, és a' tudományok'
 's tudós emberek' előmozdításokban, magát meg-
 különböztető I. Sándor Orosz Császár, néhai
 dicsőfféges emlékezetű nagy anyját II. Katalin Csá-
 szárnét is felül haladja e' nyomban. — Az ő val.

lásbéli türedelmének leg nagyobb tanúbizonysága lehet az, hogy Pétersburgban minden némű vallású emberek, nem tsak keresztények, hanem még a' Mahometanusok is meg szenvedtetnek, nem tsak, hanem szabad vallásbéli gyakorlás is engedtetik nékik, és azon Császári rezidentiának egy útzája Tollerans útjának neveztetik azért, mivel abban mindenféle vallású embereknek templomaik és imadkozó házaik vannak. — Leg közelebb a' Mahomet Prófeta vallásán lévő Muzulmanok számára egy Mosche, az az, Török templom építetik, mellyre önnön maga a' Császár is nagy summa pénzt ajándékozott.

Hogy a' hasznos tudományoknak előmozdításában, és a' tudós embereknek betsüllésében példás fejedelem legyen I. Sándor Császár, elegendőképen bizonyittják a' Dorpati Wilnai'stöbb Universitások, és azok az Akadémiák, a' mellyeket két esztendő alatt felállított. Ennekelőtte a' felső tudományokat tanuló Orosz ifjak, a' Német Országi Universitásokra szoktak menni, most pedig, minekutánna a' fent nevezett Universitásokba és Akadémiákba Német és más Országokból, nagy fizetéssel sok tudós férfiak hivattattak volna, az Orosz ifjuság tanulás végett künnföldre menni nem kéntelenitetik. Leg közelebb, a' mint Göttingából irják, az oda való hires Universitásból hat tudós Professorok hivattattak az Orosz Birodalombéli Fő Oskolákba és Akadémiákba, úgymint, Ithe, Reusz, Grellmann, Buhle, Cappel, és Hoffmann. Ez az utólsó, a' Moskaui új botanicus kertnek Directora fog lenni. — A' Pétersburgi Tudósok Társaságának Adjunctusát Orosz Császári Tanácsos Sevastianof Urat, a' Linneus Termélnet Systemája első darabjának O-

rosz nyelvre lett által fordításáért, egy igen szép
brilliantos gyűrűvel méltóztatott I. Sándor Csá-
szár meg ajándékozni.

H í r a d á s.

Néhai Tekintetes D e s e ő I m r e Ur ménese-
se, melly 120 darab fiatal, nagy, szép természetű,
tartós természetű, többire pej, fekete sárga és
rész szerént kantza, rész szerént paripa, 's tsikó lo-
vakból, és két szép, igen tüzes ménlóból áll, ezen
folyóesztendőben, a' jövő Juniusnak 24 ik napján
esendő Székes Fejérvári Országos vásárra Somogy
Vármegyéből fel fog hajtattatni, és darabonként,
kótyavetye szerént, a' többet ígérőknek, kész pénz
fizetésért el adattatni. Hogyha találkozna valaki,
a' kinek ezen szép ménest öszveséggel magának meg
szerezni szándéka lenne, azt az említett helyen és
napon, jó feltételek mellett meg veheti.

* *

F ü s k ú t i L a n d e r e r M i h á l y n á l, Po'sonyi
's Pesti privilegiált Nemzeti Könyvnyomtatónál,
és ároznál éppen most hagyta el a' sajtót e' kö-
vetkezendő Királyi útasítás. in 8vo.

Instructio pro Advocatis, per Excelsam Cu-
riam Regiam, in sequelam benignæ Re-
solutionis Regiæ elaborata, ac per Suam
Majestatem Sacratissimam benigne ap-
probata. Kötve 10 kr.

* *

A' közelebb múlt posta napon, a' nyomta-
tóknak vigyázatlanságokból esett akadály miatt fél
árkus újságnál többel Erd. Olvasóinknak nem szol-
gálhattunk. Mellyre nézve azt, a' mi akkor meg
maradt, a' maival együtt öszve kaptsolván, egész
árkusra pótoltuk.

Egy árkus Tóldalékkal.